

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IV. Privilegium itaque Ludovici Regis obstat ne titulo Regaliæ introduci possit in eam provinciam consuetudo occupandi redditus Ecclesiarum vacantium aut collationes Præbendarum. Rex Philippus Pulcher ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

buerat ne quis Episcoporum, Abbatum, aliúve è clero donum episcopatus aut abbatia à Rege, Comite, aut quovis laico accipiat. Si verò laici per vim retinere tentarent, eos synodus excommunicat, & Ecclesias supponit interdicto. Hæc sunt verba canonis primi: *Decrevit sancta synodus ut nullus Episcopus, Abbas, Presbyter, vel qualibet persona de clero accipiat de manu Regis vel Comitum vel cujuslibet laice persona donum episcopatus, abbatis, vel Ecclesie.* Infra: *Si verò laici, canonici decretis resistentes, Ecclesias violenter retinere presumpserint, ipsi excommunicentur.* Non solum autem Comes consensit adimi sibi auctoritate hujus canonis investituram spirituales, sed etiam retentionem Ecclesiarum. Has enim retineri receptum erat citra usumfructum reddituum, donec investitura temporalis concessa fuisset. Aliud dein Concilium in urbe Pictaviensi habitum est à Legatis ejusdem Papæ anno M C I X. in quo prohibitum est ne Clerici laicis præstarent homagium. Verum ea constitutio non excludit juramentum fidelitatis, ut supra ostensum est in capite XXI. hujus libri. Hæc sunt verba canonis Pictaviensis: *Ut Clerici nunquam alicui laico hominum facere presumant.*

IV. Dubitari ergo non potest quin earum prohibitiones in executionem missæ sint in Aquitania; quæ in Conciliis Romanis decreta, in Conciliis dein Pictaviensibus renovata fuerant præsentem & consentientem Duce Aquitaniæ. Itaque privilegium à Ludovico Grosso ejusque filio Francorum Regibus concessum provinciæ Burdegalensi, quo libertas canonica conceditur provinciæ, & nominatim libertas electionum, quo præterea necessitas homagij remittitur personis ecclesiasticis, & bona Episcoporum mortuorum servantur successoribus, ac patrimonia Ecclesiarum cathedralium & aliarum, cujuscunque tandem conditionis illa sint, tota integra conservari jubentur, privilegium inquam illud, ut superiores canones confirmat, ita obstat ne titulo Regaliæ introduci possit in eam provinciam consuetudo occupandi redditus Ecclesiarum vacantium, aut collationes Præbendarum tentari. Sed tamen nequaquam à lege eximit, quæ nondum reperta erat. Regestum Camerae Computorum, in quo provincia Burdegalensis inter eas recensetur quæ Regi non solvunt Regalia, interpretationem recipere posset, si ea unquam per soluta fuissent Duci Aquitaniæ. Sed jam docuimus ex arresto anni M C C L X V I I. in causâ Ecclesiæ Burdegalensis pronuntiatum fuisse secundum Capitulum adversus Regem An-

glia. Sed quod observatione dignum est in hoc loco, Rex Philippus Pulcher Ecclesiæ Pictaviensi restitui jussit anno M C C C V I. redditus ex bonis illius Ecclesiæ collectos sede vacante; ut constat ex eodem regesto, in quo leguntur hæc verba: *De Pictaviensi computatum fuit anno M C C C V I. Sed Rex per literas totum restitui jussit Episcopo.* Id autem factum est in consequentiam libertatis canonice qua jam inde à temporibus Ducum Aquitaniæ ea Ecclesia fruebatur; tamen Pictaviensis comitatus Anglis ademptus, regni Francorum Coronæ additus fuisset sub sancto Ludovico.

V. Dubitandum non est quin provincia quoque Auscitana, quæ alio nomine Vasconia dicebatur, quæque jam ab anno millesimo trigésimo secundo ad Duces Aquitaniæ pervenerat, iisdem canonibus Pictaviensium Conciliorum teneretur. Unde sequitur ei quoque provinciæ indulgentiam esse libertatem canonicam à Ducibus Aquitaniæ, & à Ludovico Rege postea confirmatam, non secus ac libertatem provinciæ Burdegalensis. Quapropter nemini mirum videri debet quòd in eodem regesto camerae computorum provincia Auscitana in eodem immunitatis gradu collocata est cum Burdegalensi. Quò fit ut verisimile videatur Reges Angliæ ab ea quoque provincia non exegisse jus Regalium. Atque id eò magis probabile est quòd Reges Franciæ, postquam Aquitania ad corpus regni rediit, Ecclesiis illius provinciæ suam immunitatem conservaverunt.

A D D I T I O

STEPHANI BALUZII.

Dæ libertate provinciæ Burdegalensis, quamquam ea materia diligenter isthoc capite tractata fuerit, nonnulla tamen nobis dicenda incumbunt quæ descriptioni non officient illustriissimi Archiepiscopi. Ea libertas, si vetera tempora repetamus, petenda videtur à beneficentia Regum Christianissimorum Ludovici Grossi ejusque filij Ludovici senioris, quorum Præcepta jam edita sunt. At in archivo Ecclesiæ Sarlatensis in Aquitania secunda extant Bullæ Eugenij tertij & Anastasij quarti Pontificum Romanorum, quibus eadem libertas confirmata est ad exemplum Innocentij secundi & Lucij secundi, qui ante Eugenium & Anastasium sederunt, quique ei Regum munificentiam vim apostolicæ auctoritatis addiderant. Quoniam verò epistolæ illæ Eugenij & Anastasij nondum, quod sciam, evulgatæ sunt, visum est eas heic opportunissimo loco exhibere ex archivo Ecclesiæ Sarlatensis, ut dixi, descriptas, & mecum humanissimè communicatas ab amicissimo viro Armando Gerardo Canonico Sarlatensi, ecclesiasticæ antiquitatis peritissimo.

LLI iij